

معروفات

در رابطه با اجتماع

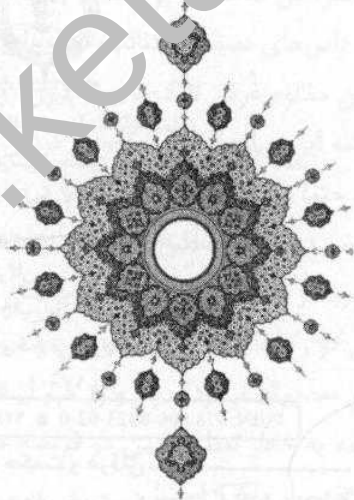
کتابی که اینک نزد شماست، یک
عنوان از مجموعه شش جلدی
معروفات و منکرات میباشد که به
طوبه مجزا برای مطالعه شما
عزیزان آماده و عرضه شده است.

مؤلفان:

غلامحسین صدیقی تفرشی

حسین علی جعفری

سهیل دادفر

سرشناسه	: حیدری تفرشی، غلامحسین، ۱۳۳۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: معروفات در رابطه با اجتماع/ مولفان غلامحسین حیدری تفرشی، حسین علی جعفری، سهیل دادفر.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات حکمت و عرفان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص.
شابک	: ۱۷۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه .
موضوع	: امر به معروف و نهی از منکر
موضوع	: اسلام -- جنبه های اجتماعی
شناسه افزده	: دادفر، سهیل، ۱۳۷۲ -
شناسه افزده	: علی جعفری، حسین، ۱۳۵۰ -
رده بندی بکره	: ۱۳۹۴ ج۹م/۳۳۶/۴BP
رده بندی دیسی	: ۲۹۷/۳۷۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۷۳۷۸۵

978-600-8323-02-0

نام کتاب: سرودش در رابطه با اجتماع

مؤلفان: غلامحسین حیدری تفرشی - حسین علی جعفری - سهیل دادفر

ناشر: حکمت و عرفان

طراح جلد و صفحه آر: رضا ریدم

شمارگان: ۳۰۰ ج

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

چاپ و صحافی: مولانا

قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال

شابک: ۰۲-۰۸۳۲۳-۶۰۰-۹۷۸ □ ISBN: 978-600-8323-02-0

انتشارات حکمت و عرفان

مرکز پخش: تهران، خیابان شهید مصطفی خمینی، کوچه شهید افشار، پلاک ۷

تلفن: ۰۹۱۲۱۴۳۳۶۶۷ و ۳۳۵۵۸۰۶۸

کلیه حقوق این اثر برای مؤلفین محفوظ است.

سخن آغازین

سرتاسر دشت خاوران سنگی نیست / کز خون دل و دیده بر آن رنگی نیست
هر سیده دم با پرواز پرند زربین بال مهر بر سینه آبی سپهر، پوشگران پگاه، تیزه‌های نگاه را به هر
سوی خاک خاوران می‌افکنند، سیل جاری خون انسان‌های بی‌گناهی را می‌نگرند که بر سنگفرش
کوچه‌ها و دایان‌ها خطی از خیانت‌های خودکامگان را بر مخطط تاریخ بشر ترسیم می‌کنند!
در افلاستان، قداره‌های غضب و قساوت طالبان متحجر، جوانه‌های سبز معصومیت را قطعه
قطعه می‌سند!

در یمن عقابان خون‌آشای سعودی، کیوترهای سپیدبال صلح و صفا را به خاک و خون می‌کشند!
در عراق خشم توبن و موم خزان داعشی‌های دگم‌اندیش، شکوفه‌های سرخ شهامت و
غنچه‌های عطرآگین قداست را بر بیابانه به خاک می‌ریزند!

در سوریه داس‌های دسیسه و دناست، سته‌های ترد صداقت را درو می‌کنند!
در فلسطین مظلوم غرش تانک‌ها و هیوز رویان لطیف کودکان محزون را می‌شکنند!
به هر گوشه این سیاره گردان و گهواره گردن که بنگرید، هر کجا علم ستم و پرچم آلم در
اهتزاز است، حتما زبان «آمران به معروف» در کام است و زبان «ناهیان از منکر»، ناکام!
اگر بلور بغض در گلولی فلسطین شکسته و چشمه‌های عذارت، چشم‌های عاطفه یخ بسته!
اگر در سوریه از رگ‌های سرخ سینه و چشمان خیس آینه روزن می‌چکد!

اگر داعش در رگ‌های عراق درد می‌ریزد و دریا را در کنار اشک‌های کودکان می‌آویزد!
اگر چشمان معصومانه هر کودک رمز و راز هزار آینه را می‌گوید و از هر آینه هزار رخ کینه می‌رویذ!
همه و همه به خاطر تعطیل شدن دو فریضه حیات آفرین و دو آموزه دین «امر به
معروف» و «نهی از منکر» است!

اگر انسان‌های متعهد و مسلمان سراسر جهان در کنار انجام سایر فرایض دینی و انسانی با
احساس تعهد در برابر ظلم‌ها و ستم‌ها و تبعیض‌ها سکوت نکنند و در راستای اجرای وصیت
امیر بیان و پیشوای متقیان علیه السلام که در بستر شهادت همه انسان‌ها را به یاری ستمدیده و پیکار
علیه ستمگر فراخواند، عمل کنند، دیگر نه فریاد ستمگری بر افلاک می‌رود و نه خون
ستمدیده‌ای بر خاک می‌ریزد!

«کونا للظالم خصما و للمظلوم عونا»

بنابراین برای تداوم روند حیات آفرین این دو فریضه مهم باید در تحکیم این اندیشه فرایند فرهنگ سازی را استمرار بخشید.

اندیشوران فرزانه بر این باورند که بهترین و مترقی ترین اندیشه‌ها و آرمان‌های تعالی بخش و تحول آفرین تا زمانی که به صورت یک فرهنگ درنیاید، ماندگار و پایدار نمی‌ماند.

ملت ما در بهمن ماه ۱۳۵۷ برای احیای تفکر دینی بپاخواست، ولی چه بسیار افکار عالی و اندیشه‌های متعالی که در گرماگرم انقلاب‌های پرشور و در متن شعور مردم انقلابی مطرح شده و با شدت حدت در شعارهای پر طمطراق طنین انداز می‌شود، اما چون نهال نارس این شعارهای عالی در بستر فرهنگی جامعه ریشه نمی‌کند، پس از چند صباحی این ارزش‌های باورپذیر، کم کم فراموش می‌شود و نمی‌تواند فرهنگ بسازد؛ زیرا باورمندان ارزش‌های انقلابی نتوانسته‌اند از متن آن شعارها، پرشور، مولفه‌های خودانگیختگی شعور بسازند. بنابراین ما هدف نهایی و مقصد غایی ما، تشریفاتی و تبلیغاتی و ارشادی را «فرهنگ‌سازی» می‌دانیم و بر آنیم تا مولفه‌های فرهنگی غنی اسلام و انسانی خود را انسجام بخشیم و این درخت بلند و نهال برومند را در متن باور مردم نشانیم و تا آنجا که به قله‌های بلند فرهنگی از پای ننشینیم.

فریضه مهم «امر به معروف و نهی از منکر» از محوری ترین آموزه‌های بنیادین اسلامی است و اجرایی شدن مفهوم و مفاد آن در گرو همکاری همه دست اندرکاران فرهنگ‌اندیش در نهادهای علمی، پژوهشی کشور است؛ بنابراین ما به آن شدیم تا تهیه و تدوین کتاب‌هایی را در تبیین این مهم در دستور کار قرار دهیم.

عناوین و سرفصل‌های این مطالب عبارتند از: معارف در رابطه با اجتماع و منکرات در رابطه با اجتماع.

از مجموعه‌ای شش جلدی با عنوان:

- معارف در رابطه با خود؛ معارف در رابطه با خدا؛ معارف در رابطه با اجتماع.

- منکرات در رابطه با خود؛ منکرات در رابطه با خدا؛ منکرات در رابطه با اجتماع.

امید که با اتکال به الطاف الهی و اتکا به همت و همکاری همه فرهنگ‌اندیشان در آشنای و مسئولیت

پذیران پارسا بتوانیم گام‌هایی هر چند کوتاه در راه نیل به اهداف بلند این فریضه الهی برداریم.

در کسب رضای حق موفق باشید

دکتر غلامحسین حیدری تفرشی

فهرست مطالب

پیام روزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۴.....	۱۸
بیانات - در حرم مطهر رضوی در اولین روز سال ۱۳۹۴.....	۲۱
سازگاری	۳۷
مفهوم‌شناسی.....	۳۷
گلبانگ حدیث	۳۸
نمونه‌های رفتاری	۴۱
۱. سازگاری برای رسیدن به مقدس	۴۱
۲. سازگاری با مخالفان	۴۱
۳. سازگاری با دشمن در بند	۴۲
آموزه‌ها	۴۲
۱. سیاست سازگاری	۴۲
۲. سازگاری واژگونه	۴۳
۳. سازگاری و دوری از خودمحوری	۴۳
۴. سازگاری؛ همراهی با هستی	۴۴
۵. سازگاری با طبیعت و جامعه	۴۴

نتیجه گیری ۴۵

پند و اندرز ۴۸

۱. مقدمه ۴۸

۲. موعظه (اندرز) در لغت ۴۹

۳. پند و اندرز در لغت فارسی ۴۹

۴. تفسیر و تبیین آیه ۱۲۵ سوره نحل ۵۰

۵. تفاوت موعظه و حکمت از دیدگاه شهید مطهری ۵۴

۶. تفاوت موعظه با خطابه از دیدگاه شهید مطهری ۵۴

۷. از رزها، موعظه‌های بی نظیر ۵۴

۸. عناصر موعظه: هیچ الاغ ۵۵

۹. نمونه اندرز ۵۵

گلبانگ احادیث ۵۷

الف) اندرزخواهی ۵۷

ب) عناصر اندرز یا اندرز دهنده ها، حقیقی ۵۷

ج) آداب اندرز دادن ۵۸

د) عمل، بهترین موعظه گر ۵۹

نمونه‌های رفتاری ۵۹

۱. هارون الرشید و موعظه ۵۹

۲. رفتیم تا امام باقر علیه السلام را موعظه کنیم ۶۱

۳. موعظه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم ۶۱

آموزه‌ها ۶۲

۱. موعظه حسنه ۶۲

۲. اقسام موعظه ۶۲

۳. هدف اندرز و موعظه ۶۳

..... ۶۵

امانت ۶۵

۱. امانت‌پذیری و امانت‌داری در مقام انسانیت ۶۶

شهید مطهری رحمه الله و آیه امانت ۶۶

علامه طباطبایی رحمه الله و آیه امانت ۶۸

تفسیر نمونه و آیه امانت.....	۷۰
۲. امانت و امانت‌داری در مقام اجتماع و زندگی اجتماعی.....	۷۴
امانت‌داری، ویژگی پیامبران الهی.....	۷۵
امانت در قرآن کریم.....	۷۷
نگاهی به تفسیر بعضی از آیات.....	۷۷
گلبانگ حدیث.....	۸۰
نمونه‌های رفتاری.....	۸۴
۱. ایمان حکیم.....	۸۴
۲. امانت‌داری در سخت‌ترین شرایط.....	۸۴
آموزدها.....	۸۵
۱. امین بن انسان مؤمن.....	۸۵
۲. فقر، امانت الهی است.....	۸۶
۳. خیانت در امانت موجب زشتی شدن است.....	۸۶
۴. بهترین بندگان.....	۸۷
۵. حکمران، امانت‌دار است، نه مال.....	۸۷
۶. امانت‌ها را به صاحبانشان برگردانید.....	۸۸
بزرگواری.....	۹۰
واژه‌شناسی کریم.....	۹۰
جایگاه کرامت و بزرگواری در سنت معصومین (علیهم‌السلام).....	۹۱
۱. نشانه‌های بزرگواری.....	۹۱
۲. بزرگوار و کریم کیست؟.....	۹۱
کریم در قرآن کریم.....	۹۴
گلبانگ حدیث.....	۹۵
نمونه‌های رفتاری.....	۹۷
۱. بزرگواری امام حسین (علیه‌السلام).....	۹۷
۲. بزرگواری امام سجاد (علیه‌السلام).....	۹۸
۳. خدا را با نام «کریم» (بزرگوار و آقا) بخوانید.....	۹۸

آموزه‌ها ۹۹

انصاف ۱۰۵

انصاف در لغت ۱۰۵

انصاف در قرآن کریم ۱۰۶

تجلی انصاف ۱۰۶

موانع انصاف ۱۰۸

گلیانگ حدیث ۱۰۹

نمونه‌ها، رفتاری ۱۱۱

۱. حق، رادر مؤمن ۱۱۱

۲. انصاف، ماده، تقرب انسان به حضرت حق ۱۱۲

آموزه‌ها ۱۱۳

دشمن‌شناسی و دشمن‌ستیزی ۱۱۶

۱. معنای دشمن و دشمنی ۱۱۶

عدو ۱۱۷

خصم ۱۱۸

۲. اهمیت دشمن‌شناسی ۱۱۸

۳. شاخص‌ها و معیارهای دشمنی ۱۱۹

الف) شر و فساد ۱۱۹

ب) دعوت به بدی و زشتی ۱۲۰

۴. عوامل دشمنی ۱۲۰

الف) خلق و خویهای دشمن‌ساز ۱۲۰

ب) اعمال و رفتار دشمن‌ساز ۱۲۱

۵. آثار دشمنی ۱۲۲

۱. اذیت و آزار ۱۲۳

۲. ظلم و ستم، بی‌عدالتی و تجاوز ۱۲۳

۳. مکر و نیرنگ ۱۲۳

۴. نابودی جامعه ۱۲۴

۱۲۵.....	۶. تحلیل دشمنی انسان‌ها.....
۱۲۶.....	۷. دشمن سرسخت انسان از نگاه علامه طباطبائی (ره).....
۱۲۹.....	گلبانگ احادیث.....
۱۲۹.....	نهی از دشمنی با یکدیگر.....
۱۳۰.....	بذر دشمنی.....
۱۳۱.....	دشمن‌ترین دشمن.....
۱۳۳.....	نمونه‌های رفتاری.....
۱۳۳.....	۱. ایرانی.....
۱۳۵.....	۱. امام حسین (علیه السلام) و استخدام وسیله.....
۱۳۶.....	۳. علی (علیه السلام) و بسین آب به روی دشمن.....
۱۳۷.....	۴. ترحم بر دشمن.....
۱۳۸.....	آموزه‌ها.....
۱۳۸.....	۱. اصل قدرت و اصل اعمال زور.....
۱۴۳.....	بخشنده‌گی
۱۴۴.....	بخشنده‌گی از صفات برجسته اهل ایمان.....
۱۴۶.....	سخاوت و بخشنده‌گی یا عدالت؟.....
۱۴۷.....	دسته‌بندی بخشش‌ها.....
۱۵۱.....	آثار بخشنده‌گی.....
۱۵۱.....	۱. پوشاننده عیب‌ها.....
۱۵۱.....	۲. افشاننده بذر دوستی و محبت.....
۱۵۱.....	۳. صفا و همت به ارمغان می‌آورد.....
۱۵۱.....	۴. زینت بخش اخلاق.....
۱۵۲.....	۵. پاک کننده گناهان.....
۱۵۲.....	۶. زیاد کننده روزی.....
۱۵۲.....	۷. عامل تحکیم دوستی و از بین برنده دشمنی‌ها.....
۱۵۲.....	۸. آقایی به ارمغان می‌آورد.....
۱۵۳.....	۹. نگهبان آبرو و حیثیت.....
۱۵۳.....	۱۰. عزت آفرین است.....

۱۱. مایه نزدیکی به خدا و مردم ۱۵۳
- گلیانگ حدیث ۱۵۳
۱. بخشندگی، خوی الهی ۱۵۳
۲. بخشندگی، خوی همه پیامبران ۱۵۳
۳. بخشندگان، بهترین مردمان ۱۵۴
۴. بخشندگی، صفت دوستان خدا ۱۵۴
۵. بخشندگی و عدالت ۱۵۴
۶. رز بخشندگی ۱۵۴
۷. بایگا بخشندگی ۱۵۵
- نمونه ی رفتاری ۱۵۶
۱. تو بخشنده قوه نورد هستی ۱۵۶
۲. أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ ۱۵۷
۳. امام صادق علیه السلام بخشش ۱۵۷
- آموزه ها ۱۵۸
۱. پیش دستی در بخشندگی ۱۵۸
۲. بخشش فقط برای خدا ۱۵۹
۳. زمانی که بخشندگی فایده ندارد ۱۵۹
۵. بخشنده ترین افراد ۱۶۰
- تسلیت** ۱۶۱
۱. سنت و قانون الهی ۱۶۱
۲. سیره پیامبر اکرم ﷺ در برخورد با مصیبت ۱۶۲
- الف) فوت فرزند ۱۶۲
- ب) شهادت حمزه ۱۶۳

۳. سیره معصومان در مصیبت دیگران.....	۱۶۴
۴. استجباب تسلیت و تعزیت.....	۱۶۵
۵. چگونگی تسلیت دادن.....	۱۶۷
۶. تسلیت و دل‌جویی الهی.....	۱۶۷
۷. سوره‌ای برای تسلیت.....	۱۶۸
گلبانگ حدیث.....	۱۶۸
نمونه‌های رفتاری.....	۱۷۰
۱. ر.ا. خ. ا. و معاذ.....	۱۷۰
۲. اما، سجاد علیه السلام و یادآوری مصیبت‌های پیامبر و اهل بیت علیهم السلام.....	۱۷۱
۳. اما، حسن علیه السلام و مصیبت‌های کربلا.....	۱۷۲
۴. حسین علیه السلام سر زار جوان.....	۱۷۳
آموزه‌ها.....	۱۷۳
۱. همه نیاز به تسلیت دارند.....	۱۷۳
۲. آثار تسلیت گفتن.....	۱۷۳
۳. عزاداری و گریه با صبر منافاتی ندارد.....	۱۷۴
تساهل و تسامح.....	۱۷۵
۱. مفهوم‌شناسی.....	۱۷۶
الف) تساهل و تسامح در لغت.....	۱۷۶
ب) تساهل و تسامح دینی.....	۱۷۷
۲. تساهل و تسامح در اسلام.....	۱۸۱
۳. تساهل و تسامح در فرهنگ غرب.....	۱۸۵
گلبانگ حدیث.....	۱۸۸
۱. مسامحه با گناهکاران.....	۱۸۸
نمونه‌های رفتاری.....	۱۹۱
۱. مرد شامی و امام حسین علیه السلام.....	۱۹۱
۲. دو همکار.....	۱۹۲

آموزه‌ها ۱۹۳

تجربه ۱۹۶

درآمد ۱۹۶

۱. معنای تجربه ۱۹۷

۲. نقش تجربه در یادگیری انسان ۱۹۸

الف) دانش‌افزایی ۱۹۸

ب) هماهنگی دانش با واقعیت ۱۹۹

ج) عقل‌افزایی ۱۹۹

۳. نقش آزمون و تجربه در شکل‌گیری شخصیت آدمی ۲۰۱

۴. نفس استفاده از تجربه دیگران ۲۰۲

۵. آیا انسان مجاز است هر چیزی را خود تجربه کند؟ ۲۰۴

۶. نقش اولیا و مربیان در تجربه‌آموزی ۲۰۵

۷. تجربه و محیط ۲۰۶

جنبه‌های گوناگون تجربه در سنت ۲۰۶

الف) تعریف تجربه ۲۰۶

ب) رابطه پروردگار و تجربه ۲۰۷

ج) رابطه عقل و تجربه ۲۰۷

د) اهمیت تجربه ۲۰۸

ه) حفظ تجربه ۲۰۸

و) آثار تجربه ۲۰۸

ز) تجربه و قیامت ۲۰۸

گلبانگ حدیث ۲۰۹

۱. جایگاه تجربه ۲۰۹

۲. تجربه و عقل ۲۰۹

۳. حفظ تجربه ۲۱۰

۴. آثار بی‌اعتنایی به تجربه‌ها ۲۱۰

۵. تجربه و مشورت ۲۱۱

۶. آزموده را آزمودن خطاست ۲۱۱

۷. آثار تجربه ۲۱۲

۲۱۳	نمونه‌های رفتاری
۲۱۳	۱. قرعه فال
۲۱۴	۲. تجربه و آرامش
۲۱۶	۳. تجربه و اجازه
۲۱۷	آموزه‌ها
۲۱۷	۱. اعتماد به تجربه دیگران
۲۱۸	۲. تجربه و تأدیب
۲۱۸	۳. تجربه و ریاست
۲۱۸	۴. تجربه و کار
۲۱۹	۵. تجربه و اعتقاد کردن
۲۲۰	۶. تجربه عقل
۲۲۰	۷. آثار تجربه

برادری ۲۲۲

۲۲۳	آیه اخوت در قرآن کریم
۲۲۵	حقوق برادر دینی از دیدگاه قرآن
۲۲۷	خود آگاهی انسانی
۲۳۰	گلبانگ حدیث
۲۳۰	۱. جایگاه برادری در کلام معصومین علیهم‌السلام
۲۳۰	۲. مؤمن مایه آرامش است
۲۳۱	۳. دامنه دوستی‌ها را افزایش دهید
۲۳۲	۴. آداب و حقوق فرهنگ برادری
۲۳۷	نمونه‌های رفتاری
۲۳۷	۱. از رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم بیاموزیم
۲۳۷	۲. محبت را به زبان آورید
۲۳۷	۳. می‌ترسم حقیقت را بگویم
۲۳۸	۴. دیدار مؤمن
۲۳۹	۵. اگرچه با یک دانه خرما باشد

آموزه‌ها ۲۳۹

تواضع ۲۴۸

۱. مفهوم‌شناسی معنای تواضع ۲۵۲

۲. گونه‌های تواضع ۲۵۲

الف) تواضع در برابر خدا ۲۵۳

ب) تواضع در برابر مردم ۲۵۴

۳. ریشه‌های تواضع ۲۵۶

۴. آثار تواضع ۲۵۶

زیانگه حدیث ۲۵۷

۱. جایگاه تواضع ۲۵۷

۲. تعریف تواضع ۲۵۸

۳. ریشه‌های تواضع ۲۵۹

۴. ثمره تواضع ۲۵۹

۵. تواضع پسندیده ۲۶۱

۶. تواضع و مردم‌داری ۲۶۲

۷. تواضع ناپسند ۲۶۲

۸. تواضع و عبادت ۲۶۳

نمونه‌های رفتاری ۲۶۳

۱. غذای دسته جمعی ۲۶۳

۲. بند کفش ۲۶۴

۳. خواهش مسیح ۲۶۴

۴. درس تواضع از امام سجاده علیه السلام ۲۶۵

آموزه‌ها.....	۲۶۶
---------------	-----

انفاق..... ۲۶۸

میان‌روی در انفاق.....	۲۷۲
موارد انفاق.....	۲۷۲
گلیانگ حدیث.....	۲۷۴
نمونه‌های رفتاری.....	۲۷۶
۱. رعایت جنبه‌های معنوی و اخلاقی در انفاق.....	۲۷۶
۲. انفاق به صورت‌های گوناگون.....	۲۷۷
۱. باس مساوی.....	۲۷۷
آموزه‌ها.....	۲۷۸

دوستی..... ۲۸۳

۱. جایگاه دوستی و منیت.....	۲۸۴
۳. عوامل و موانع دوستی کدام است.....	۲۸۵
یک - عوامل دوستی از منظر قرآن.....	۲۸۶
دو - عوامل دوستی از منظر روایات.....	۲۸۸
ب) موانع دوستی.....	۲۹۲
۴. معیارهای دوستی و انواع دوست کدام است؟.....	۲۹۶
ب) انواع دوست.....	۲۹۹
۵. حقوق و آداب دوستی.....	۳۰۱
گلیانگ حدیث.....	۳۰۴
نمونه‌های رفتاری.....	۳۱۷
۱. مسلمان و کتابی.....	۳۱۷
۲. دوستی‌ای که بریده شد.....	۳۱۸
۳. دو همکار.....	۳۲۰
۴. کدام دستگیره ایمان مستحکم‌تر و محکم‌تر است؟.....	۳۲۱
آموزه‌ها.....	۳۲۲